

บทที่ ๒

บทสรุป

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาทัศนคติคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อเวียดนาม โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดที่มีและไม่มีชาวนอพยพอาศัยอยู่ คือ จังหวัดนครพนมและมหาสารคาม ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งความคาดหวังเอาไว้ว่า ชาวนอพยพจะเป็นตัวแปรสำคัญที่เป็นปัจจัยทำให้ทัศนคติของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดต่อ เวียดนามแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการศึกษาเปรียบเทียบความรู้สึกของประชากร ทั้ง ๒ จังหวัดต่อชาวนอพยพ โดยพิจารณาในแง่ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทและพฤติกรรม ของชาวนอพยพในประเทศไทยเป็นอันดับแรก จากนั้นได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกต่อ พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของ เวียดนามและการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง เพื่อศึกษาวิเคราะห์สรุปเป็นทัศนคติต่อ เวียดนาม

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรใน ๒ จังหวัด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ โดยแบ่งเป็นจังหวัดละ ๒๐๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๒๐๐ คน ใช้วิธีการแบ่งแยกกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาตามสัดส่วนที่แท้จริงของ ประชากรในแต่ละจังหวัด จำแนกตามตัวแปรที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น เพื่อความ เหมาะสมและผลดีในการวิจัย ได้พิจารณาเพิ่มแบบสอบถามและจำนวนประชากรที่ทำ การศึกษาบางกลุ่มใน ๒ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๕๕ คน โดยแบ่งเป็นจังหวัดนครพนมเพิ่ม ๒๕ คน รวมเป็นประชากรที่ทำการศึกษา ๒๒๕ คน จังหวัดมหาสารคามเพิ่ม ๓๐ คน รวมเป็น ประชากรที่ทำการศึกษา ๒๓๕ คน รวมประชากรที่ทำการศึกษาทั้งสิ้น ๑๒๕๕ คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนคือ ส่วนแรกศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับความรู้ของคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับเวียดนาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ส่วนที่สอง ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กับทัศนคติคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อเวียดนาม

ในส่วนแรกเกี่ยวกับระดับความรู้ของคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับเวียดนามนั้น พบว่า

๑. ประชากรทั้ง ๒ จังหวัดจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีระดับความรู้เกี่ยวกับเวียดนามโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์ดี และพบว่า ประชากรจังหวัดนครพนมมีระดับความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ดีกว่าประชากรจังหวัดมหาสารคาม

๒. แหล่งความรู้เกี่ยวกับเวียดนามที่ประชากรทั้ง ๒ จังหวัดได้รับ โดยเฉลี่ยแล้วได้รับรับจากวิทยุมากที่สุด รองลงมาได้แก่หนังสือพิมพ์ภาษาไทย การสนทนากับคนอื่น สิ่งตีพิมพ์ภาษาไทยและโทรทัศน์ นอกจากนี้มีเพียงเล็กน้อย

๓. เพศเป็นปัจจัยทำให้ระดับความรู้ของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดเกี่ยวกับเวียดนามแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ และพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วเพศชายมีความรู้เกี่ยวกับเวียดนามดีกว่าเพศหญิง

๔. อายุไม่เป็นปัจจัยทำให้ระดับความรู้ของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดเกี่ยวกับเวียดนามแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ แต่ปรากฏว่าในขณะที่มหาสารคามอายุเป็นปัจจัยทำให้ระดับความรู้ของประชากรเกี่ยวกับเวียดนามแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ นั้น นครพนมกลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ อายุไม่เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ระดับความรู้ของประชาชนแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ และพบว่าประชากรทั้ง ๒ จังหวัด อายุต่ำกว่า ๒๕ ปี มีความรู้เกี่ยวกับเวียดนามที่ดีที่สุด ส่วนกลุ่มอายุ ๒๐ ปีขึ้นไปมีความรู้เกี่ยวกับเวียดนามน้อยที่สุด

๕. ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยทำให้ระดับความรู้ของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดเกี่ยวกับเวียดนามแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ และพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มผู้มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเวียดนามดีกว่ากลุ่มผู้มีการศึกษาต่ำ

๖. อาชีพเป็นปัจจัยทำให้ระดับความรู้ของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดเกี่ยวกับ
 เวียดนามแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ แต่ปรากฏว่า ในขณะที่นครพนม
 อาชีพเป็นปัจจัยทำให้ระดับความรู้ของประชากรเกี่ยวกับเวียดนามแตกต่างกันที่ระดับ
 นัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ นั้น มหาสารคามกลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ
 อาชีพไม่เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ระดับความรู้ของประชากรแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทาง
 สถิติ ๐.๐๕ และพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มอาชีพ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ของทั้ง ๒
 จังหวัด มีความรู้เกี่ยวกับเวียดนามที่สูงสุด ส่วนกลุ่มอาชีพเกษตรกร มีความรู้เกี่ยวกับ
 เรื่องนี้น้อยที่สุด

ส่วนที่สอง ของการวิจัยเป็นเรื่อง เกี่ยวกับทัศนคติคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ต่อเวียดนาม โดยแยกวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษา
 และอาชีพกับทัศนคติต่อเวียดนาม สรุปผลจากการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้สึกต่อ
 ชาวญวนอพยพ พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของเวียดนาม และการดำเนินความสัมพันธ์
 ระหว่างไทยกับเวียดนาม ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

๑. ประชากรทั้ง ๒ จังหวัด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ
 โดยเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ดีต่อเวียดนาม และพบว่าประชากรจังหวัดนครพนม
 มีทัศนคติไม่ดีต่อเวียดนามมากกว่าประชากร จังหวัดมหาสารคาม

๒. ประชากรทั้ง ๒ จังหวัด โดยเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ดีต่อชาวญวน
 อพยพและพบว่าประชากรจังหวัดนครพนมมีทัศนคติไม่ดีต่อชาวญวนอพยพมากกว่าประชากร
 จังหวัดมหาสารคาม

๓. เพศไม่เป็นปัจจัยทำให้ทัศนคติของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดต่อเวียดนามแตกต่าง
 กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ และพบว่าโดยเฉลี่ยแล้ว เพศชายมีทัศนคติไม่ดีต่อ
 เวียดนามมากกว่าเพศหญิง เล็กน้อย

๔. อายุไม่เป็นปัจจัยทำให้ทัศนคติของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดต่อเวียดนาม
 แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ และพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มอายุที่มีทัศนคติ

ไม่ถือชื่อ เวียดนามมากที่สุดนครพนมได้แก่กลุ่มอายุ ๒๐ ปีขึ้นไป ส่วนมหาสารคามได้แก่กลุ่มอายุ ๔๐-๕๕ ปี สำหรับกลุ่มอายุที่มีทัศนคติคือเวียดนามมากที่สุดนครพนมได้แก่กลุ่มอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี ส่วนมหาสารคามได้แก่กลุ่มอายุ ๒๕-๓๕ ปี

๕. ระดับการศึกษา ไม่เป็นปัจจัยทำให้ทัศนคติของประชากร ทั้ง ๒ จังหวัดต่อเวียดนามแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ และพบว่าโดยเฉลี่ยแล้ว กลุ่มระดับการศึกษาที่มีทัศนคติไม่ถือชื่อเวียดนามมากที่สุดนครพนมได้แก่กลุ่มระดับการศึกษา จบ ป.๔ หรือต่ำกว่า ส่วนมหาสารคามได้แก่ระดับการศึกษา ม.๓ (ม.ศ.๔) - ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี สำหรับกลุ่มระดับการศึกษาที่มีทัศนคติคือเวียดนามมากที่สุด นครพนมได้แก่กลุ่มระดับการศึกษาจบปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ส่วนมหาสารคามได้แก่กลุ่มระดับการศึกษา ม.๑-ม.๖ (ป.๕-ม.ศ.๓)

๖. อาชีพไม่ปัจจัยทำให้ทัศนคติของประชากร ทั้ง ๒ จังหวัดต่อเวียดนามแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ โดยเฉลี่ยแล้วพบว่าทั้ง ๒ จังหวัด กรรมกรมีทัศนคติไม่ถือชื่อเวียดนามมากที่สุด ส่วนอาชีพที่มีทัศนคติคือเวียดนามมากที่สุดนครพนมได้แก่ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ กับผู้ใช้วิชาชีพ มหาสารคามได้แก่ทหารหรือตำรวจ

๗. ประชากร ทั้ง ๒ จังหวัด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ โดยเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่สนับสนุนการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง อาจพิจารณาได้ว่า เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลไทยต่อเวียดนามภายหลังสงคราม เวียดนามสิ้นสุดลงและความพยายามร่วมมือกันระหว่างประเทศทั้งสอง ในการพัฒนาความสัมพันธ์ฉันมิตรต่อกัน เป็นความหวังที่ดีในอนาคตว่าทัศนคติคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อเวียดนามน่าจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

จากการศึกษาทัศนคติคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือใน ๒ จังหวัดแยกตามทัศนคติต่อชาวนอพยพ พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของเวียดนาม และการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนาม ปรากฏว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อชาวนอพยพและพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของเวียดนามนั้น โดยเฉลี่ยแล้วประชากร ทั้ง ๒

จังหวัดมีทัศนคติต่อเรื่องดังกล่าวเป็นไปในทางลบเป็นอย่างมาก และพบว่าประชากรจังหวัดนครพนมมีทัศนคติไม่ดีต่อเรื่องดังกล่าวมากกว่าประชากรจังหวัดมหาสารคาม ในส่วนที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนาม กลับปรากฏว่าประชากรทั้ง ๒ จังหวัด โดยเฉลี่ยแล้วส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้ในทางบวก และพบว่าประชากรจังหวัดมหาสารคามมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องดังกล่าวมากกว่าประชากรจังหวัดนครพนม

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเปรียบเทียบทัศนคติคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อเวียดนามระหว่างจังหวัดที่มีและไม่มีชาวนอพยพอาศัยอยู่ ซึ่งได้เสนอมาแล้วนั้นพบว่า ในส่วนที่หนึ่ง ระดับความรู้คนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับเวียดนามปรากฏว่า โดยเฉลี่ยประชากรทั้ง ๒ จังหวัด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความรู้เกี่ยวกับเวียดนามอยู่ในเกณฑ์ดี และพบว่าประชากรจังหวัดนครพนมมีระดับความรู้เกี่ยวกับเวียดนามดีกว่าประชากรจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งปรากฏว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพเป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้ของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับการศึกษามีอัตราส่วนความแตกต่างมากที่สุด

การที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาในลักษณะ เช่นนี้อาจพิจารณาได้ว่า ประการแรก การที่จังหวัดนครพนมมีชาวนอพยพอาศัยอยู่ร่วมกับประชากรจังหวัดนี้ เป็นสิ่งจูงใจสำคัญทำให้มีการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับเวียดนามมากกว่าประชากรจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งไม่มีชาวนอพยพอาศัยอยู่ ประการที่สอง เวียดนามมีบทบาทสำคัญในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ เช่น การทำสงครามกู้เอกราชจากฝรั่งเศส สงครามรวมประเทศกับสหรัฐอเมริกา บทบาททางการเมืองในลาวและเขมร เป็นต้น เป็นที่สนใจของคนไทยโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนไทยในจังหวัดที่มีชาวนอพยพอาศัยอยู่ ประการที่สาม การที่ประเทศทั้งสองมีประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาเป็นเวลานาน ประชากรของประเทศทั้งสองมีความเกี่ยวพันกันมาโดยตลอด ทำให้มีการ

ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับแต่ละประเทศเป็นอย่างดี ปรากฏว่า ประการสุดท้ายที่นับว่าสำคัญที่สุด คือ ผลจากการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองหลังสงครามเวียดนามสิ้นสุดลง ได้มีการทำความตกลงกันหลายประการ ว่าด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสาร ตลอดจนการเดินทางไปมาหาสู่กันเป็นปกติระหว่างประชากรของทั้งสองประเทศ ตลอดจนการเดินทางไปเยือนแต่ละประเทศระหว่างบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาล ทำให้ประชากรของแต่ละประเทศมีโอกาสศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศทั้งสองมากยิ่งขึ้น

สำหรับผลการวิจัยในส่วนที่สองนั้นปรากฏว่า โดยเฉลี่ยประชากรทั้ง ๒ จังหวัดส่วนใหญ่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีทัศนคติไม่ต่อเวียดนามคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ประชากรจังหวัดนครพนม มีทัศนคติไม่ต่อเวียดนามมากกว่าประชากรจังหวัดมหาสารคาม และพบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาและอาชีพไม่เป็นปัจจัยทำให้ทัศนคติของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรดังกล่าวไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการแบ่งแยกทัศนคติของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดให้แตกต่างกันอย่างเด่นชัดแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังพบว่าทัศนคติของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดต่อชาวนวนอพยพและพฤติกรรมการรุกรานของเวียดนามเป็นไปในทางลบมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรจังหวัดนครพนมนั้น แสดงให้เห็นทัศนคติต่อเวียดนามของคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางส่วนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ การที่คนไทยในภาคนี้บางกลุ่มแสดงปฏิกิริยาต่อต้านชาวนวนอพยพ^๑ ประณามกล่าวหาเวียดนามว่าเป็นชาติที่ก้าวร้าวรุกรานก็ได้นำที่

---

^๑คนไทยในท้องที่อำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม และสกลนคร ได้เห็นขบวนต่อต้านชาวนวนอพยพเมื่อวันที่ ๑๘-๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๘ มีการกระทำรุนแรงต่อร่างกายและทรัพย์สินชาวนวนอพยพได้รับความเสียหายเป็นอันมาก.

รัฐบาลจะได้ตระหนักถึงความเป็นจริงที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมที่แสดงออกมา และหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างไค้ผล ในขณะที่เดียวกันการที่ประชากรกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่สนับสนุนการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนาม อาจพิจารณาได้ว่าคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือใน ๒ จังหวัดดังกล่าว ส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเวียดนาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มดังกล่าวมองเห็นความสำคัญของการมีความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างประเทศทั้งสองมากกว่าการวางตนเป็นศัตรูกันดังที่เคยเป็นมาแล้วในอดีต สอดคล้องกับการที่รัฐบาลชุกปัจจุบันได้มองเห็นความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ และได้ดำเนินความสัมพันธ์อันดีกับเวียดนาม รวมทั้งความพยายามในการร่วมมือกันในด้านอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย จึงเป็นการสมควรที่จะดำเนินนโยบายต่างประเทศในลักษณะนี้ต่อไปไม่เปลี่ยนแปลง

การที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาในลักษณะเช่นนี้ อาจพิจารณาได้ว่ามีสาเหตุสำคัญมาจากองค์ประกอบหลายประการกล่าวคือ

๑. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีชาวนอพยพอาศัยอยู่มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดนครพนม มีชาวนอพยพอาศัยอยู่มากที่สุดในประเทศไทย^๑ ในขณะที่จังหวัดมหาสารคามไม่มีชาวนอพยพอาศัยอยู่ ทำให้ประชากรใน ๒ จังหวัดได้รับประสบการณ์ตรงจากการเคยอาศัยอยู่ร่วมกันกับชาวนอพยพแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะเหตุว่าบทบาทและพฤติกรรมทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของชาวนอพยพมีอิทธิพลต่อทัศนคติคนไทยเป็นอย่างมาก นับว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างกันในทัศนคติต่อเวียดนามของประชากรใน ๒ จังหวัด

^๑ ชาวนอพยพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๘,๑๕๔ คน เฉพาะจังหวัดนครพนมมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐,๐๖๖ คน.

๒. จังหวัดนครพนมและมหาสารคามมีสภาพทางภูมิศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมแตกต่างกัน กล่าวคือ นครพนมเป็นจังหวัดชายแดน ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ นอกจากนั้นยังปรากฏว่า จังหวัดนี้มีปัญหาทางด้านการเมือง เป็นอย่างมาก เช่น ปัญหาบุคลากรรายคอมมิวนิสต์ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และมีถูกกล่าวหาอยู่เสมอว่า ชาวนวนอพยพและเวียคนามมีส่วนให้การช่วยเหลือสนับสนุน ปัญหาผู้ร้ายข้ามแดน การค้าอาวุธเถื่อนและสินค้าหนีภาษี ปัญหาผู้ลี้ภัยสงครามเวียคนาม ปัญหาทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากชาวนวนอพยพและผู้ลี้ภัยสงครามจำนวนมาก เข้ามาทำมาหากินแย่งอาชีพคนไทย ปัญหาสังคมอันเนื่องมาจากความขัดแย้งของชน ๒ เชื้อชาติ ฯลฯ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติประชากรในจังหวัดนี้คือ เวียคนาม แตกต่างจากจังหวัดมหาสารคามซึ่งไม่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ ปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากชาวนวนอพยพมีน้อยมากที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีความแตกต่างกันในทัศนคติของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดต่อเวียคนามดังที่กล่าวมาแล้ว

๓. ผลกระทบอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ของความสัมพันธระหว่างประเทศทั้งสอง นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา ซึ่งปรากฏว่า รัฐบาลไทยทุกยุคทุกสมัยมีนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง ดำเนินนโยบายต่างประเทศผูกพันกับสหรัฐอเมริกาอย่างใกล้ชิดทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและการทหาร ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียคนามทั้งสองส่วนจึงแตกต่างกันคือ เป็นมิตรกับเวียคนามใต้และวางตนเป็นศัตรูกับเวียคนามเหนืออย่างเปิดเผย สนับสนุนสหรัฐอเมริกาทำสงครามกับคอมมิวนิสต์ในเวียคนามอย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกันก็ปลุกฝังความรู้สึกเกลียดกลัวคอมมิวนิสต์ให้กับประชาชนอย่างแน่นแฟ้นมาโดยตลอด ส่งผลสะท้อนต่อ

ส่วนการปกครองจังหวัดนครพนม, "รายงานข้าราชการจังหวัดนครพนม,"

ทัศนคติคนไทยที่มีต่อเวียดนามเป็นไปในทางที่เลวร้ายเป็นอย่างมาก ซึ่งปรากฏจากการวิจัยครั้งนี้ว่า ประชากรในทั้ง ๒ จังหวัดส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ถือเวียดนาม

๔. การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญภายหลังการรวมเวียดนามนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นมา อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความพ่ายแพ้ของสหรัฐอเมริกาในสงครามเวียดนาม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้านคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน ได้รับการปรับปรุงแก้ไขใหม่ในลักษณะที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมากยิ่งขึ้น แม้ว่าจะมีอุปสรรคในช่วงสมัยรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ซึ่งดำเนินนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์แบบหัวชนฝาก็ตาม ปรากฏต่อมาว่ารัฐบาลชุด พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ก็ได้มีการปรับปรุงความสัมพันธ์ทางการทูตกับเวียดนามก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว จนสามารถดำเนินการแลกเปลี่ยนผู้แทนทางการทูตต่อกันเป็นผลสำเร็จ ในขณะที่ความสัมพันธ์ทางด้านอื่น ๆ ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วเป็นที่น่าพอใจ ระหว่างที่กำลังทำการวิจัยเรื่องนี้อยู่นั้นปรากฏว่า บรรยากาศความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองแจ่มใสมาก^๑ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเดินทางมาเยือนประเทศไทยของ พนม พาม วัน คง นายกรัฐมนตรีแห่งเวียดนามในช่วงวันที่ ๖-๑๐ กันยายน ๒๕๒๑ ซึ่งน่าจะก่อให้เกิดผลสะท้อนต่อทัศนคติคนไทยต่อเวียดนามเป็นไปในทางที่ดีขึ้นเป็นอันมาก ตรงกับผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของประชากรทั้ง ๒ จังหวัดต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนาม ซึ่งปรากฏว่าประชากรทั้ง ๒ จังหวัด ส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับเรื่องนี้ และพบว่าแม้ว่าประชากรในทั้ง ๒ จังหวัด ส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ถือเวียดนามก็ตาม แต่ปรากฏว่าอัตราส่วนดังกล่าวไม่สูงมากดังที่คาดเอาไว้ ในขณะเดียวกันปรากฏว่าประชากรทั้ง ๒ จังหวัด วางตัวเป็นกลางและมีทัศนคติที่ดีต่อ

^๑ ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๒ จังหวัดนับตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๑ เป็นต้นไป.

เวียดนามมากพอสมควร แสดงให้เห็นแนวโน้มในอนาคตว่าทัศนคติคนไทยภาคตะวันออก
เฉียงเหนือต่อเวียดนามน่าจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ

ผลการวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการ เมืองระหว่างประเทศคือ Perception Theory^๑ ซึ่งมีสมมติฐานสรุปได้ว่า ถ้าผู้นำประเทศหรือผู้กำหนดนโยบาย (Decision Maker) ของประเทศใดมีภาพพจน์ (Image) ที่เลวร้ายต่ออีกฝ่ายหนึ่ง มักจะเลือกดำเนินนโยบายที่ไม่เป็นมิตรต่อฝ่ายนั้น ตรงกันข้ามกับถ้าผู้นำประเทศหรือผู้กำหนดนโยบาย รัฐบาลมีภาพพจน์ที่ดีต่ออีกฝ่ายหนึ่ง มักจะเลือกดำเนินนโยบายในทางที่เป็นมิตรกับฝ่ายนั้น สำหรับกรณีไทยกับเวียดนาม (คอมมิวนิสต์) นั้น ปรากฏว่าในอดีตประเทศทั้งสองมี อุดมการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมแตกต่างกัน ได้วางตนเป็นศัตรูต่อกัน มาโดยตลอด ผู้นำรัฐบาลไทยทุกยุคทุกสมัยดำเนินนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่าง แข็งขัน ได้เผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ (Information) ปลุกฝังให้คนไทยเกลียดกลัว คอมมิวนิสต์และวางตนเป็นศัตรูกับฝ่ายนั้นอย่าง เบิกเผย เช่น สนับสนุนสหรัฐฯ ใน สงครามเวียดนาม กล่าวหาใส่ร้ายว่าญวนอพยพและเวียดนามมีส่วนสนับสนุนผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์ในประเทศไทย^๒ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้จึงนำไปได้ที่เวียดนามจะดำเนินการ บ่อนทำลายประเทศไทยด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นการตอบแทนเช่นเดียวกัน สิ่งเหล่านี้ มีผลสะท้อนต่อทัศนคติของประชากรทั้ง ๒ ประเทศ ที่ต่อกันเป็นไปในทางเลวร้าย เป็นอย่างมาก นับว่ามีความจำเป็นที่ทั้งสองประเทศจะต้องหาทางแก้ไขปัญหานี้ให้หมดไป

^๑ Michael P. Sullivan, International Relations : Theories and Evidence (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc., 1976), pp. 53-65.

^๒ วิชาญ จำปีศรี, "ญวนอพยพกับความมั่นคงของชาติ," หน้า ๑๔๓-๑๔๘.

ควมการพยายามหาทางเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชากรทั้ง ๒ ประเทศให้เป็นไป
ในทางที่ดีต่อกันต่อไป

การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ แม้ว่าจะมีขอบเขตจำกัดเฉพาะ ๒ จังหวัดใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ตาม จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นคงพอนำไปเทียบเคียง
ทัศนคติคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดได้มากพอสมควร หรืออย่างน้อยก็คง
นำข้อมูลจากงานวิจัยนี้ไปใช้ประกอบกับงานวิจัยอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันได้ เป็นที่น่า
เสียดายว่า ในการวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขวางครอบคลุม
ประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกจังหวัด เพราะข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณและ
เวลาจึงหวังว่างานวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้มากพอสมควร.